

СПЕЦИФІКА НОМІНАЦІЇ МІКРОКАТЕГОРІЇ 'РУХ ПО ВОДНОМУ СЕРЕДОВИЩУ'

(на матеріалі мариністичних оповідань польського письменника З. Батко)

У статті проаналізовано особливості дієслівної номінації мікрокатегорії 'рух по водному середовищу' в оповіданнях польського письменника-мариніста З. Батко. Виявлено релевантні семантичні ознаки дієслів, що позначають рух суб'єкта, і переміщення об'єкта по воді з урахуванням їхньої морфологічної специфіки ті функціонування в реченні.

Ключові слова: рух по водному середовищу, дієслівна номінація, дієслова руху переміщення, категорія родів дії, польська мова.

У сучасній лінгвістиці дієслова, що позначають дію або стан предметів як процес, вважають носіями динамічної ознаки, оскільки його семантичні складові передаються „досить розгалуженою системою граматичних категорій і їх матеріальних виразників - граматичних форм” [1, 157; 159]. Граматичні категорії дієслів вказують на відношення висловленого до моменту мовлення, до навколишньої дійсності або на учасників мовленнєвого акту [Ахманова: 102; 16, 101; 3, 64].

Згідно з вербоцентричною теорією дієслово „служить предикативним центром речення”, організуючим центром пропозиції в реченні [1, 166; 9]. Дієслово разом з іменником (або займенником, числівником) становить предикативну пару (підметі - присудок, присудок - додадок), у якій присудок виконує функцію логічного предикату. На всі дієслівні форми поширюється категорія аспектуальності, виражена парними дієсловами доконаного і недоконаного виду або непарними дієсловами з додатковими ономасіологічними ознаками доконаного або недоконаного виду. Тільки у формі недоконаного виду вживаються ітеративні дієслова руху багатократною повторюваною дією праслов'янського походження.

„Когнітивний характер мовної системи найповніше виявляється в словотворі, який класифікує навколишній світ в спосіб, притаманній кожній мові” [16, 469], тому дію або стан як процес у дієслів характеризують граматичні категорії виду способу (роду дії) в системі словотвірних моделей і відповідних їм мовних одиницях. Тобто динамічні параметри дієслова витілюються в ознаках - темпоральних (наприклад, тривалість / нетривалість, початок / кінець дії або процесу), локативних (середовище переміщення, наприклад, по землі, по воді, у повітрі), просторових (спосіб переміщення - над водою, під водою, загальний напрямок руху - вперед або назад) тощо.

До найчастотніших лексем у слов'янських мовах, що мають універсальний характер, належать дієслова руху типу *йти - ходити, їхати - їздити, везти - возити* тощо. Парність цих дієслів вказує на залишки індоєвропейської категорії детермінованості / індетермінованості (визначеності / невизначеності) дії, морфологічно представленої ітеративними дієслівними суфіксами *-a, -i (jechać “їхати”- jeździć “їздити”)* [5, 262], а також чергуванням голосних *e / o (wieźć “везти”- wozić “возити”)* [7, 181].

Поряд з ітеративними дієсловами пересування і переміщення, категорію руху позначають також безпрефіксні і префіксальні дієслова, споріднені семантично, з морфологічно однотипними ознаками, які, на думку В. М. Русанівського, „утворюють лексико-морфологічні розряди дієслів, що зветься родами дії” [6, 230].

За тлумачним словником української мови слово *рух* має такі значення: „1. філос.

Одна з основних об'єктивних форм існування матерії, яка характеризується протяжністю і обсягом. 2. Необмежена протяжність (в усіх вимірах, напрямках); тривимірна протяжність над землею”) [НТСУМ 3, 815]. Рух виступає атрибутом універсальної категорії і форми сприйняття навколишньої дійсності - ‘простору’: „1. філос. Спосіб існування матерії, який полягає в безперервній зміні всього існуючого і виявляється в безпосередній єдності перервності і неперервності простору і часу” [НТСУМ 4, 124]. Простір включає такі складові, як водний, повітряний, космічний, сухопутний, підземний простір, морське дно.

Виняткова роль водного простору полягає в тому, що здавна люди мріяли опанувати його за допомогою переміщення об'єктів (плавальних засобів), щоб подолати морські перешкоди, які роз'єднують людей, встановити між ними сполучення [10, 9].

Мікрокатегорія *рух по водному середовищу*, яка входить до складу загальної категорії руху, реалізується в мові за допомогою дієслівної номінації. Остання позначає „назви ознак, властиві станам, процесам, які виконують функцію предикації ознаки” [УМЕ 266, 307].

Дослідженню особливостей семантики дієслів руху присвячено праці М. І. Греча, О. Х. Востокова, О. О. Потєбні, О. О. Шахматов при вивченні корелятивних ітеративів звернув увагу на такі релевантні диференційні ознаки, як напрямок (направленість / ненаправленість) пересування і спосіб руху (безперервний і переривчастий) [11, 191]. Розробка цієї проблематики (Ю. С. Маслов, О. В. Бондарко, О. В. Ісаченко, В. М. Русанівський, Л. Теньєр, А. П. Загнітко) поглибила уявлення про безпрефіксні дієслова руху [1, 201; 6, 231; 9], однак встановлення лексико-семантичних, синтаксичних властивостей, а також кількісного складу безпрефіксних і префіксальних дієслів пересування й переміщення залишається ще й досі дискусійним.

Класифікації дієслів руху за лексико-семантичними критеріями в польській мові присвячено дослідження Б. Бояра, Р. Ляковського, Х. Влодарчикта ін. [13; 15]; у когнітивному аспекті безпрефіксні дієслова руху, орієнтовані на просторову конфігурацію, враховуючи напрямок переміщення, зміну положення суб'єкта і об'єкта дослідила З. Кубішин-Мендрала [13]. Проте в полоністиці бракує досліджень, які б висвітлювали лексико-семантичні, морфологічні та синтаксичні характеристики безпрефіксних і префіксальних дієслів, що репрезентують мікрокатегорію ‘рух по водному середовищу’ в мариністичному дискурсі.

З огляду на це, а також враховуючи спрямованість сучасної славістики на виявлення категоризації фрагментів об'єктивного світу у художніх текстах, доцільним і актуальним вважаємо аналіз особливостей дієслівної номінації в оповіданнях польського письменника-мариніста Зигмунда Батко „Ласкаві океани” („Łaskawe oceany”, Іалі - LO).

В цьому творі досвідчений капітан описує власну працю на різних плавальних засобах протягом понад сорока років (1945 - 1996 рр.).

Серед дієслів, що позначають мікрокатегорію ‘рух по водному середовищу (усього - 676 лексичних одиниць (далі - ЛО), зібраних методом суцільної вибірки) продуктивні: *iść - chodzić* (334 ЛО), *ptywać - płynąć* (95 ЛО), *cumować - zacumować* (33 ЛО), *kotwiczyć - zakotwiczyć* (23 ЛО), *ruszać - ruszyć* (19 ЛО), *wracać- wrócić* (16 ЛО), *dążyć - podążać - podążać* (11 ЛО), *prowadzić - prowadzać* (7 ЛО), *kręcić - okręcić - akrećać* (8 ЛО), *lonąć - zatonać, siwać - sunąć* (5 ЛО). Решта дієслів є низкочастотними, вони представлені в розглянутому дискурсі від чотирьох до одного слововживання.

Важливу роль у відображенні мікрокатегорії ‘рух по водному середовищу’ відіграє категорія виду і лексико-граматична категорія способів (родів дії), властива одновидовим дієслівам, підпорядкованим категорії аспектуальності з додатковими семантичними значеннями. В проаналізованому лексичному масиві дієслова позначають основні параметри переміщення об'єкта по водному середовищу з урахуванням мети руху суб'єкта, способу досягнення цієї мети. Цю семантику втілено

в дієслівних найменуваннях, які відбивають основні властивості трьохмірного простору, його *координати - площину* руху: верх / низ (вертикаль і горизонталь), *напрямок* (вперед / назад, вправо / вліво), *траєкторію* (початок, маршрут, кінець), *спосіб* (поступальний, коливальний, обертальний, стрибками), *темп* (повільно / швидко) тощо. Наголосимо, що диференційні семи, які характеризують способи (роди дії), виявляються синтагматично, залежно від позиції дієслова в реченні.

Дієслова руху („пари дієслів, протиставлені за значенням дуративності (одноразової ненаправленої дії) та ітеративності (повторювальної ненаправленої дії)» [7, 91], зафіксовані в розглянутому творі, представлені такими найменуваннями: *isc - chodźć* „іти - ходити” (Mając maszynę stale pracującą „wolno naprzód” statek minął... Westerplatte, aby nadal *iść* środkiem kanału [LO, 135]), *plywać- płynąć* „пливти - плавати” (Jeszcze kilka lat później mój kolega ... twierdził, że trawlerzy nadal ... chyba wszystkie *plywały* [LO, 367]), *wieźć - wozić* „везти - возити” (Przez pierwszy rok po przejściu do RMŻ statek *woził* z Polski drewno [LO, 155]), *jechać - jechać* „їхати - їздити”, *gnać - ganiać* „гнати - ганяти” (Wieczorami, gdy statek *gnął* do przodu swą szybkością ponad piętnastu węzłów, podziwialiśmy z synem ... efekty fosforescencji morza [LO, 238]), *ciągnąć (się)* “тягти, тягтися” - *ciągać (się)* “тягати, тягнути, тягнутися”.

Належить зважати на те, що навколишній світ професійний моряк З. БаткоІ сприймає з прагматичної точки зору, йому властиве ставлення до морської справи „від діяча”. Саме тому в його оповіданнях перше місце за частотністю вживання посідають парні недоконані дієслова руху *iść - chodźć* та їх префіксальні похідні, оскільки моряки не „плавають”, а „ходять” по морю. Серед дванадцяти значень дієслова *iść*, представлених у сучасному „Словнику польської мови”, релевантною для позначення переміщення плавальних засобів є семантика, утворена шляхом вторинної номінації: „4. рухатися а) про види транспорту: їхати, *плисти*, летіти” [Sobol, 285]: „Dar Pomorza” nadal mógł *iść* tylko przy pomocy motoru [LO, 42] (присудок вказує на одноразове ненаправлене переміщення об’єкта, плавального засобу). Натомість корелятивна лексема *chodźć* має п’ять значень, з яких також одне внаслідок переосмислення позначає „плавати на водному транспорті” - „3. про транспортні засоби: курсувати” [Sobol, 88]: Statek *chodził* na linii co dziesięć dni [LO, 185] (присудок вказує на багатократне направлене переміщення об’єкта).

Друге місце за вживаністю посідають двочленні парні дієслова праслов’янського походження *plywać* (< псл. *plyti, *plyvQ „почати текти, почати плавати” утворене за допомогою суфікса *nq- (з XIV ст.) - *plywać* (< псл. *plyvati, *plyvają „рухатися по воді, плавати”, *ptyti, *pluti „рухатися по воді, плисти”, *plyvją / *ptyją „плисти” (з XV ст.) [Bogus, 447], які співпадають за другим значенням у тлумачному словнику:

2. пересуватися в якому-небудь напрямку по поверхні води або в воді; виконувати руками і ногами (лапами, плавниками) певні рухи тіла для пересування по поверхні води або в воді; переправлятися через воду на судні, човні і т.п.” [Sobol, 680].

Розглянуті найменування позначають рух суб’єкта за допомогою частин тіла (*Płynąłem* całą czas i fale spręchały mnie z boku [LO, 378]) (присудок вказує на ненаправлений рух суб’єкта), рух суб’єкта на плавальному засобі: Ci, którzy przed wojną *plywali* na szkolnej fregacie... [LO, 45] (присудок вказує на ненаправлений ітеративний рух суб’єктів на плавальному засобі); *Płynął* teraz na „Bydgoszcz” i zaproponował mi wspólne odwiedzenie jej kapitana [LO, 254] (присудок вказує на направлений рух суб’єкта на плавальному засобі), так і переміщення об’єкта по воді: Przed drugą wojną światową s.s. „Toruń” *plynął* różną wiosną Gdyni do Kopenhagi [LO, 185] (присудок вказує на направлене переміщення об’єкта з початкового до кінцевого пункту); Wszyscy z tyłu i z przodu *plyną* pełną prędkością [LO, 492] (присудок вказує на ненаправлене переміщення об’єкта по воді).

Безпрефіксні дієслова руху не утворюють між собою видових пар, тому що внаслідок перфективації від їхніх твірних основ формуються дієслова з іншими семантичними відтінками і граматичним значенням, наприклад, з префіксами *pod-* (рух

вперед): Kapitan s.s. „Toruń” po długim manewrowaniu we mgle *podchodził* do brzegów wyspy Bornholm... [LO, 38], po- (рух від одного пункту до іншого): Po trzech miesiącach żona z najmłodszą córką też *popłynęły* ... do Polski na m.s. „Kraków” [LO, 365], o- (рух навколо): Na swojej wachcie *opływałem* latarnię morską Ristina [LO, 175].

Префіксальні дієслова можуть утворювати видові пари за умови, коли вони походять від безафіксних дієслівних основ з типовим префіксом: *iść* - *wejść*, *wyjść*, *odejść*, *dojść* (Statek *wszedł* ... i *wyszedł* z powrotem na redę [LO, 475]; Pływający elewator i barki *odeszły* od burty [LO, 464]; Korzystając z pięknej, słonecznej pogody statek *doszedł* z nimi do redy Portu Północnego w Gdańsku [LO, 475]).

Унаслідок продуктивної вторинної імперфективації префіксальних девербативів доконаного виду [8, 30 - 32] на *-ac* з кореляцією *-ną-* / *-wa-* виникли такі видові пари: *dopłynąć* - *dopływać* (... sądził, że zdoła *dopłynąć* do portu przeznaczenia statku [LO, 95]), *przypłynąć* - *przypływać* (W czasie postoju *przypłynął* motorówką agenta miejscowy kupiec ... [LO, 259]), *przeplłynąć* - *przeplływać* (Na zachód od cieśniny Surigao, w rejonie, przez który *przeplływaliśmy* ... [LO, 402]), *wypłynąć* - *wypływać* (W 1939 roku *wypłynął* z kraju na m.s. „Lewant” [LO, 118]; Jeszcze dwa razy *wypływałem* z rybakami na to łowisko... [LO, 107]).

Перфективовані похідні безпрефіксних дієслів руху, а також дієслів *wrócić*, *dążyć*, *sunąć*, *łądować* та інших вживаються в оповіданнях З. Батко для вираження споріднених морфологічно однотипних значень, які відбивають різноманітні семантичні відтінки мікрокатегорії ‘рух по водному середовищу’. Для моряків дуже важливим є визначення координат плавального засобу на водній поверхні. Саме тому і в префіксальних дієслівних найменуваннях маркуються такі ознаки, як напрямок руху - вперед (*w-* / *we-*, *wy-*, *pod-*, *z-*) (*wpłynęliśmy*, *wchodziliśmy*, *wszedł*, *weszliśmy*, *wysunął się*, *podchodził*, *zbliżał się*), назад (*od-* / *ode-*, *wy-*) (*odcumował*, *odpływaliśmy*, *odeszliśmy*, *oddalił się*, *wyszliśmy*, *wycofał się*), вгору (*pod-*, *wz-*) (*podniósł się*, *wznosił się*), вниз (*o-*, *wy-*, *prze-*) (*osiadł*, *wywrócili*, *przewrócili*), вбік (*z-*, *s-*) (*zбочyć*, *skręcać*), траєкторія переміщення - початок руху (*od-*, *po-*) (*odejść*, *odpłynął*, *odbiliśmy*, *popłynąłem*, *pożeglowaliśmy*), неодноразове повторення дії (*prze-*, *wy-*, *za-*) *j* (*przeszliśmy*, *przeplływaliśmy*, *wypływałem*, *zawijały*), кінець руху (*do-*, *za-*, *przy-*, *wy-*) (*doszliśmy*, *dopłynęliśmy*, *zakotwiczył*, *zaczumował*, *przybyły*, *przyplłynęła*, *wylądowała*), спосіб руху - поступальний (*po-*) (*podążaliśmy*), коливальний (*za-*) (*zakolysał się*), обертальний (*o-*) (*obeszliśmy*, *opłynęliśmy*, *okrążyliśmy*, *ominęliśmy*), темп руху - повільний (*po-*, *z-*, *do-*) (*posuwał się*, *zwalnia*, *dowleliśmy*), швидкий (*wy-*, *do-*) (*wypędził*, *doganiał*). Префіксальна імперфективація у деяких випадках супроводжується чергуванням в основі дієслів, наприклад: *przejsć* - *przechodzić*: Popszedniego dnia statek ten *przeszedł* koło nas [LO, 158]; Kiedy statek zbyt wolno *przechodził* linię wiatru ... [LO, 90].

Рух суб’єкта і переміщення об’єкта по воді можуть бути виражені непродуктивними безпрефіксними дієсловами, які вказують на суб’єкт руху (агенс), наприклад, *pilotować* (Na żądanie kapitana Ćwiklińskiego *pilotował* go zawsze tylko szef pilotów [LO, 121]), *nawigować* (... *nawigowałem* nowym statkiem ostrożnie, a ponadto mieliśmy wyjątkowe szczęście z pogodą [LO, 424]), *sterować* (*Sterował* wtedy jaki stemik' manewrowy, nadsluchując pilnie odgłosów ... maszyny sterowej [LO, 93]), напрямок дії - вниз (*tonąć*) (Przewrócił się do góry dnem i długo *tonął* dziobem [LO, 479]), назад (*cofnął się*, *wracać*) (Statek *wszedł* ostrożnie do basenu ... *cofnął* się rufą [LO, 475]), I інтенсивність переміщення - швидко (*gnać*, *pędzić*) (O ćwicie wiatr wzmógł się do I siły ośmiu stopni i statek *pędził* coraz szybciej [LO, 475]), коливальний рух (*kołysać*, I *myszkować*, *zygzakować*) (Idąc rufą naprzód ...statek bardzo *myszkował* wskutek małej I rezerwy wody pod kilem [LO, 122]).

Отже, за допомогою дієслівної номінації у мариністичних оповіданнях „Ласкаві океани” письменник З. Батко досить повно і вдало визначив основні параметри і мікрокатегорії ‘рух по водному середовищу’, релевантні для мовної картини світу польського моряка. В проаналізованих дієсловах, що позначають рух суб’єкта і переміщення об’єкта по воді, поєднуються ознаки, властиві безпрефіксним дієсловам

руху (залежність від зв'язку між суб'єктом (агентом-моряхом, агенсом-пасажиром) і об'єктом (плавальний засіб), напрямом, мета, спосіб, тривалість переміщення) й додаткові об'єктивні характеристики (темп, манера, характер і траєкторія переміщення, маршрут тощо). Результати проведеного аналізу можуть бути корисними при дослідженні специфіки дієслівної номінації та особливостей відображення категорії руху в інших слов'янських мовах.

Література

1. *Безпояско О. К.* Граматика української мови. Морфологія : Підручник / О. К. Безпояско, К. Г. Городенська, В. М. Русанівський. - К.: Либідь, 1993. - 336 с.
2. *Вихованець І.* Теоретична морфологія української мови : Академ, граматика української мови /І. Вихованець, К. Городенська; за ред. І. Вихованця. - Київ : Унів. вид-во „Пульсари”, 2004. - 398 с.
3. *Загнітко А. П.* Морфологічна і семантична структура категорії стану і поля становості // Лінгвістичні студії : 36. наук, праць. / Укл.: Анатолій Загнітко (наук, ред.) та ін. - Донецьк : ДонНУ, 2006. - Вип. 14. - С. 64 - 73.
4. *Калько М.* Аспектуальна поведінка і лексичне значення дієслова / М. Калько //Лінгвістичні студії: 36. наук, праць / Укл.: Анатолій Загнітко (наук, ред.) та ін. - Донецьк : ДонНУ, 2008. - Вип. 16. - С. 55 - 59.
5. *Курилович Е.* Очерки по лингвистике : сб. статей. / Е. Курилович; [пер. с пол., фр., англ., нем.]; под ред. В. А. Звегинцева. -М.: Изд-во иностр. лит-ры, 1962.-454 с.
6. *Русанівський В. М.* Структура українського дієслова / В. М. Русанівський. - К. : Наук, думка, 1971. -314 с.
7. *Силина В. Б.* История категории глагольного вида / В. Б. Силина // Историческая грамматика русского языка. Морфология. Глагол / Отв. ред. Р. М. Аванесов. -М. : Наука, 1982.-С. 158-279.
8. *Стрекалова З. Н.* Морфология глагольного вида в современном польском литературном языке / З. Н. Стрекалова. - М.: Наука, 1979. - 263 с.
9. *ТеньерЛ.* Основы структурного синтаксиса [Текст] / Л. Теньер; пер. с фр. И. М. Богуславского, Л. И. Лухт, Б. П. Нарумова, С. Л. Сахно; вступит, ст. и общ. ред. В. Г. Гака. - М.: Прогресс, 1988. - 654 с.
10. *Шаповалов Г. І.* Судноплавство у духовному житті населення України (з найдавніших часів до кінця ХІХ ст.): автореф. дис. на здобуття наук, ступеня докт. іст. наук : спец. 07.00.01 „Історія України”/Г. І. Шаповалов; Дніпропетр. нац. ун-т. - Д., 2001.-35 с.
11. *Шахматов А. А.* Очерк современного русского языка [Текст] / А. А. Шахматов ; с вввод. ст. С. И. Бернштейна. - Изд. 4-е. - М.: Учпедгиз, 1941. - 288 с.
12. *Шевченко Л. Ю.* Сучасна українська мова: Довідник/ Л. Ю. Шевченко, В. В. Різун, Ю. В. Лисенко; за ред. О. Д. Пономаріва. - К.: Либідь, 1993 . - 336 с.
13. *Воjar В.* Opis semantyczny czasowników ruchu oraz pojęć związanych z ruchem / В. Воjar. - Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 1979. - 258 s.
14. *Kubiszyn-Mędrala 2.* Polskie bezprzedrostkowe czasowniki ruchu w perspektywie semantyki kognitywnej / Z. Kubiszyn-Mędrala [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://celta.paris-bonne.fr/anasem/papers/Motion/CzasRuch.pdf>
15. *Laskowski R.* Aspekt czasowników przemieszczania (ukierunkowanego ruchu liniowego) / R. Laskowski // Z polskich studiow slawistycznych. Językoznawstwo. - Warszawa.-S. IX. - S. 175 - 181.
16. *Szober S.* Gramatyka języka polskiego. - wyd. 12 / S. Szober; opracował W. Doroszewski. - Warszawa : Państwowe Wydawnictwo Naukowe, 1962, - 390 s.
17. *Współczesny język polski /* Pod red. J. Bartmińskiego. - Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010. - 695 s.

Список скорочених назв

Ахманова - Ахманова О. С. Словарь лингвистических терминов / О. С. Ахманова. - Изд. 2-е, стереотип., М.: Сов. энциклоп., 1969. - 606 с.

НТСУМ - Новий тлумачний словник української мови : у 4 т. / [уклад. : Василь Яременко, Оксана Сліпушко]. - К. : Аконіт, 1998. - Т. 3, 4,

УМЕ - Українська мова. Енциклопедія / За ред. І. В. Муромцева. - К. : Вид-во „Майстер-клас”, 2011. - 400 с.

Boryś - Boryś W. Słownik etymologiczny języka polskiego. - Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2005. - 861 s.

LO - Batko Z. Łaskawe oceany / Zygmunt Batko; z przedmowa J. K. Sawickiego. - Gdynia; Szczecin, 1997. - 580 s. - (Seria „Księgi floty ojczystej”).

Sobol - Słownik języka polskiego PWN / Opracowanie E. Sobol. - wyd. 2. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN. - 2005. - 1304 s.

Voytseva E. A. Specificity nomination mikrokattegrii ‘movement on the aquatic environment’ (based on the stories of Polish writer seascape Z. Batken)

The article deals with the analysis of lexical and semantic group of verbs denoting of subject's actions and object's moving on water, which function in the vocabulary of aquatic economy of Polish language. Basic nominating principles verbalizing the subject's motion and object's moving on water are educed. Word-formation facilities of creation of the noted verbs are considered.

Keywords: nomination, vocabulary of aquatic economy, verb of moving on water, Polish language.

Войцева Е. А. Специфика номинации микрокатегрии ‘движение по водной среде’ (на материале маринистических рассказов польского писателя З. Батко)

У статті проаналізовано особливості дієслівної номінації мікрокатегрії по водному середовищу в оповіданнях польського письменника-мариніста З. Батко. Виявлено релевантні семантичні ознаки дієслів, що позначають рух суб'єкта і переміщення об'єкта по воді з урахуванням їхньої морфологічної специфіки та функціонування в реченні.

Ключові слова: рух по водному середовищу, дієслівна номінація, дієслова руху і переміщення, категорія родів дії, польська мова.